

Heeft mijn volk genoeg wintervoer?

Tekst Piet Steffen, leraar imkeren

Menig imker maakt zich zorgen of zijn of haar volken in het voorjaar nog genoeg voer hebben. Het simpele antwoord is: als u heeft gezorgd voor 14 kg suiker in 10 liter water in uw volk, dan slaan de bijen 14 kg suiker op. Als u dan ook nog zorgt dat de kast op een plek staat met weinig vocht en weinig tocht, dan komt een volk (zonder varroa) op tien ramen goed de winter door.

Voergebruik in de winter

In de eerste maanden gebruiken de bijen 1 kg voer per maand, maar zodra er een broednest wordt gevormd in het voorjaar stijgt de temperatuur in het volk en daarmee de voedselconsumptie. In maart/april kunt u via een doorzichtige dekplank de voedselsituatie beoordelen. U kunt ook de kast van achter met één hand optillen. Als de kast dan niet van zijn plaats komt, is er meer dan genoeg voer.

Is er te weinig voer in het voorjaar?

Als de conclusie is dat er te weinig voer is, dan moet u bijvoeren. U kunt nu echter geen suikerwater geven, want

de temperatuur is te laag en de bijen kunnen de suiker niet opnemen. U kunt wel suikerdeeg boven op het volk leggen; als de bijen het nodig hebben zullen ze het opnemen. Maak een opening in een pak suikerdeeg en leg het op het gat in de dekplank of direct op de raat. De bijentros moet er tegen-aan zitten of heel dichtbij.

U kunt ook zelf suikerdeeg maken. Meng hiertoe 10 kg suiker met 3 kg eigen honing, om mogelijke besmetting met AVB in buitenlandse honing te voorkomen. Verpak het in plastic zodat de bijen er niet aan vast kunnen kleven, zorg voor een opening en leg het op het gat in de dekplank of boven op de ramen.

Kunnen bijen goed tegen de kou?

Ik neem u even mee naar de grens van Lapland, want ook daar worden bijen gehouden. In augustus worden daar de bijen ingewinterd met 25 kg suiker en ze moeten tot eind april in de kast blijven. Een lange, koude winter dus. Temperaturen van -20 °C zijn daar normaal. Conclusie: bijen kunnen goed tegen de kou.

Warme winters, vroeg voorjaar

Klimaatverandering is al een aantal jaren duidelijk merkbaar. De bijen vliegen langer door. Zaterdag 5 november 2022 was het prachtig weer; de bijen vlogen volop en er kwam veel

Een verzegeld broedkammeraam, volledig gevuld met honing, weegt ongeveer 2,5 kg. Foto Richard de Bruijn

stuifmeel binnen. De temperatuur was toen hoog genoeg om nog suikerwater in te dampen. U nam overigens wel een risico als u op 1 oktober nog niet klaar was met voeren.

Heeft mijn bijenvolk voldoende opgeslagen?

Dit was één van de vragen in les 8 van de Basiscursus Imkeren in Drenthe. Eén van de antwoorden was: "Ik heb het voerbakje bijgevuld en de bijen hebben er niets mee gedaan, dus ik denk dat ze genoeg hebben." Dit antwoord kan goed gerekend worden, maar vereist wellicht toch wat meer uitleg. In het cursusboek van de NBV staat in les 10 op blz. 37: één dm² voer, aan beide kanten verzegeld weegt ongeveer 0,35 kg. Een volledig met voer gevuld broedkammeraam weegt ongeveer 2,5 kg.

Hoeveel had u moeten voeren?

Als u alle honing afneemt onttrekt u ook alle waardevolle voedingsstoffen. Daarom is het advies om de kantramen in de broedkamer niet te slingeren.

Zo laat u genoeg waardevolle voedingsstoffen achter en kunt u met inwinteren beginnen. Volgens de gegevens van hierboven staat de teller al op ongeveer 5 kg, een goed uitgangspunt.

Kristalsuiker of Invert-suiker

Invertsuiker is kant en klare suiker in tankjes of emmers met een inhoud van 14 kg. Per leverancier is de verhouding enigszins wisselend, maar met een emmer per volk heeft u altijd genoeg gevoerd en hoeft u zich geen zorgen te maken of de bijen genoeg voer hebben in het voorjaar.

U kunt ook zelf een suikeroplossing maken in een verhouding van 2 liter water op 3 kg suiker. Geef dan 12-15 kg suiker opgelost in water, dat komt overeen met 18-22,5 liter suikeroplossing. De bijen verdampen het water er grotendeels weer uit.

Andere zaken om op te letten

In maart is het voor de bijen van groot belang om het zich al een tijdje ontwikkelende broednest op temperatuur

te houden. Dat kost hun veel energie. Daarom is het voerverbruik van een volk in de lente véél hoger dan in de winter, vooral als maart en april wisselvallig zijn. Een volk verliest in november, december en januari hooguit 1-2 kg voer per maand, maar in maart en april kan dit oplopen tot wel 3-5 kg per maand vooral als er in die tijd nog geen dracht is. We kunnen de bijen bij hun warmtehuishouding helpen door de kastruimte aan te passen aan de omvang van het volk. Dat kan betekenen dat we van spaarkasten lege honingbakken wegnemen of, als we met Dadantkasten of Golzkasten imkeren, we het schot dicht bij de bijentros zetten. Weggenomen oude raten kunnen dan omgesmolten worden. Veel imkers wisselen de kastbodems medio maart om. Maar als we de bijen hebben overwinterd op een gaasbodem is dit niet strikt noodzakelijk. De dode bijen liggen uitgedroogd op de gaasbodem en kunnen eenvoudig weggeveegd worden. ♦

Een opengesneden pak suikerdeeg boven het voergat in de dekplank. Foto Remco Schoonderwoert